

maj 1947.

M E D D E L A N D E

N:r 17
från

S K Å N E S V A P E N H I S T O R I S K A F Ö R E N I N G .

Söndagen den 1 juni anordnar föreningen en vårutflykt till Kulturhistoriska muséet i Lund, vars vapensamling beses under ledning av löjtnant O. Cederlöw. Till utflykten har jämväl medlemmarna i Vapenhistorisk Selskab, Köpenhamn, inbjudits, varför talrik anslutning väntas.

Program:

Kl. 10.15	Avresa Malmö C /för i Malmö bosatta medlemmar, vilka icke avse att i bil färdas till Lund/
10.45	Samling framför Kulturen /Vita huset/
11.00	Visning av vapensamlingen
12.30	Besöket å Kulturen avslutas
12.45	Deltagarna samlas framför domkyrkans västportal
13.00	Domkyrkan och medeltidsuret beses.
14.00	Gemensam lunch å Industrirestaurangens sommarveranda.

Eftermiddagen disponeras valfritt

Pris för lunch /exklusive öl, snaps och kaffe/ kr. 3:80. Biljettpris Malmö C - Lund C /returbiljett/ kr. 1:70

Anmälan om deltagande till ordf. tel. Malmö 24684 senast den 28 maj.

Årsmötet.

Årsmötet den 23 februari hade samlat ett trettiotal medlemmar och särskilt inbjudna. Sedan ordföranden hälsat de närvarande välkomna, varvid han särskilt vände sig till aftonens hedersgäst, överstelöjtnant Th. Jakobsson, samt till de medlemmar, vilka för första gången bevistade en sammankomst inom föreningen, vidtogs mötesförhandlingarna enligt fastställd dagordning. Styrelsens verksamhetsberättelse, av vilken bl. a. framgick att föreningen vid årsskiftet 1946/47 räknade 85 medlemmar, godkändes och lades till handlingarna samt beviljades styrelsen på förslag av revisorerna full och tacksam ansvarsfrihet för det gångna arbetsåret. Vid därefter företaget ordförandeval omvaldes avgående ordf. med acklamation. Styrelsen fick i övrigt följande sammansättning: major B. Fogelklou, v. ordf. /omvald/, löjtnant O. Cederlöv, sekr. /nyvald/, köpman S. Hansson, skattnästare /omvald/ samt major J. Lindgren /omvald/. Den nyvalde styrelseledamoten ersatte köpman A. Bergsten, vilken p. g. a. bristande tid av sagt sig vidare ledamotskap av styrelsen. Styrelsesuppleanter blevo disponenterna Th. Jakobsson /omvald/ och Ad. Sohlé /nyvald/. Revisorer blevo slutligen f.d. poliskonstapel E. Andersson och trädgårdsmästare I. Tynell med kriminalöverkonstapel K. Nordholm som suppleant: samtliga omvalda.

Ordf. överlämnade därefter ordet till aftonens föredragshållare, överstelöjtnant Th. Jakobsson, vilken höll ett synnerligen intressant föredrag betitlat "Svenska arméns historiska samlingar genom tiderna". Föredraget, som nedan återgives i kortfattad resumé, mottogs med livligt bifall. Efter mötets slut samlades deltagarna till gemensam supé på hotell Kramer.

Svenska arméns historiska samlingar genom tiderna.

Kortfattat referat av överstelöjtnant Th. Jakobssons föredrag.

De svenska armésamlingarnas historia går tillbaka till 1500-talet. Tidigast förvarades de i desamma ingående föremålen på kungl. slottet, gamla Tre kronor, där armévapnen och troféerna voro inrymda i den s.k. Stora rustkammaren, under det att konungarnas personliga vapenutrustning förvarades i den s.k. Livrustkammaren. År 1689 överfördes samtliga vapen från den kungliga borgen till den s.k. arsenalen, vilken upprättades i det från Magnus Gabriel de la Gardie genom Karl XI:s reduktion till kronan indragna palatset Makalös. Sedan arsenalen på 1780-talet upplösts - Gustav III förvandlade palatset till teater - överfördes föremålen till skilda förvaringsplatser. Under årens lopp kommo de att föra en tämligen ambulatorisk tillvaro. Bekant är ju så t.ex. hur fantroféerna - vårt land kan uppvisa den största fantrofé-samlingen i världen - år 1817 placerades i Riddarholmskyrkan, där de under^{en} mer än hundraårig förvaring kommo att lida avsevärd skada.

På 1760-talet hade på den s.k. Artillerigården uppförts ett tyghus efter ritningar av överintendenten greve Karl Johan Cronstedt.. I denna linjerena och utomordentligt vackra byggnad /1883 påbyggd med en våning/, vars exteriör ytterligare förhöjdes genom tillkomsten av Hedvig-Eleonorakyrkans/Östermalmskyrkan/ kupol, vilken sticker upp över centralpartiets klassiska fronton och förlämnar byggnaden en arkitektonisk skönhet erinrande om Invaliddomen i Paris, uppläts 1878 lokaler för upprättandet av en historisk vapen- och modellsamling. Redan året därpå öppnades denna för allmänheten under namn av Artillerimuseum. Namnet till trots var museet redan nu ett hela arméns museum.

Till följd av det ringa anslag som stod museet till buds, lämnade samlingarnas uppställning åtskilligt övrigt att önska. Slutligen framtvingade de makthavandes bristande förståelse Armémuseums, som namnet nu ändrats till, stängande, vilket skedde 1932. Först 1943 öppnades museet ånyo för allmänheten. De elva år detsamma varit stängt hade emellertid utnyttjats för att, sedan anslaget till museet avsevärt höjts, verkställa en nyuppställning efter moderna museitekniska principer.

Museets främsta uppgift är att genom vapen, uniformer, troféer, bataljplaner och översiktsplanscher m.m. belysa den svenska arméns historia samt att väcka och underhålla intresset för denna del av landets försvarskrafter. Denna uppgift har i görligaste mån tillgodosetts genom nuvarande uppställning. Det rika föremålsbeståndet /över 20.000 nummer/ omfattande föremål från 1300-talet intill nuvarande tid har sålunda grupperats efter strängt systematiska grunder. Som ett särskilt värdefullt arrangemang må påpekas de för ingående studier fritt utställda vapendubletterna, vilka få handhas och i detalj studeras av allmänheten.

Trots de landvinningar museet gjort, kvarstår dock, som föredragshållaren med skärpa framhöll, det faktum att museilokalerna icke på långt när räcka till för det nödvändiga behovet. Alltjämt är en stor del av museets nummer hänvisade till en anspråkslös förvaringsplats i vindlokalerna. Glädjande nog synes dock en förändring härutinnan kunna påräknas inom en icke alltför avlägsen framtid. Genom den planerade förflyttningen av Stockholms tygstation från Artillerigården till nya lokaler kommer nämligen avsevärda utrymmen i de båda flygelbyggnaderna att kunna disponeras av museet; förutsatt att Armémuseum får dispositionsrätt över desamma.

Slutligen framhöll överstelöjtnant Jakobsson såsom ett allmänt önskemål att ett för samtliga försvarsgrenar gemensamt museum, ett försvarsmuseum m. a. o., måtte komma till stånd. F. n. har ju armén och flottan /Statens sjöhistoriska museum/ sina museer, under det att flygvapnet alltjämt står utanför. Ett sammanförande av försvarsmaterielen till gemensamma lokaler anses sålunda obetingat vara att fördraga.

Nyinvällda medlemmar:

Köpmän Nils Burrau, Malmö /Skattm./
Fabrikant Lauritz Sunde, Köpenhamn /Sokr./

Red: O. Coderlöw

Bil.: Medlemsmatrikel 1947.